

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen, wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies
 - Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Het recht op omstandigheidsverlof ingevolge zwangerschapsverlies wordt verankerd voor zowel de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid (hierna: DVO), als voor de personeelsleden van de Vlaamse lokale en provinciale besturen. Dit voorstel beoogt het omstandigheidsverlof uit te breiden met twee dagen en dat voor personeelsleden die zwanger waren en geconfronteerd worden met een zwangerschapsverlies en hen tijd te geven om deze gebeurtenis een plaats te geven. De toekenning van het verlof gebeurt op basis van vertrouwen met een beperking aan formaliteiten en/of documenten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Interne Dienstverlening van de Vlaamse overheid, met uitzondering van facility en ICT

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het bijgevoegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/520 van 7 december 2023.
- De Vlaamse Regering keurde dit voorontwerp van besluit voor een eerste maal principiële goed op 22 december 2023.

- De onderhandelingen met de vakorganisaties over de inhoud van dit voorontwerp van besluit vonden plaats in:
 - o het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest van 22 januari 2024 wat de wijziging van het Vlaams personeelsstatuut betreft. Deze onderhandelingen resulteerden in een protocol van akkoord met opmerkingen (n° 426.1354) met de drie vakorganisaties.
 - o het Comité C1 van 10 januari 2024 en 9 februari 2024 wat de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen betreft. Deze onderhandelingen resulteerden in een protocol van akkoord met opmerkingen (n°2024/01) met de drie vakorganisaties.

C. SECTORCOMITE XVIII VLAAMSE GEMEENSCHAP-VLAAMSE GEWEST EN COMITÉ C1

De replieken op de opmerkingen van de drie representatieve vakorganisaties kunnen we als volgt samenvatten:

- De Vlaamse Overheid (als pionier) kiest bewust om een voortrekkersrol op te nemen en kiest voor een termijn van twee dagen.. Dit startpunt heeft als doel te bekomen van de gebeurtenis. De Vlaamse Overheid zet hierdoor in op het belang van een steunnetwerk om verlies te verwerken en te erkennen.
- Wat de mogelijkheden tot uitbreiding betreft, moedigt de Vlaamse overheid de andere overheden en private werkgevers aan om de nodige initiatieven te nemen om verlof voor zwangerschapsverlies ook binnen hun regelgeving in te voeren.

De onderhandelingen met de drie representatieve vakorganisaties leidt tot volgende aanpassing aan het door de Vlaamse Regering op 22 december 2023 principieel goedgekeurde besluit:

- De technische rechtzetting van de passage “ongeacht de kennisname ervan” uit de definitie van zwangerschapsverlies. Deze passage wordt geschrapt gelet op de inconsistentie ervan in het besluit. Het personeelslid moet namelijk de zwangerschap melden aan de leidinggevende. De zin “ongeacht de kennisname ervan” wordt geschrapt om misverstanden te vermijden. Deze technische aanpassing werd meegedeeld aan de leden van het Sectorcomité XVIII en Comité C 1.

Daarnaast wordt volgende technische rechtzetting in voorliggend ontwerpbesluit voor de tweede principiële goedkeuring uitgevoerd:

- De juridische verwijzing naar artikel X.5-2 van de Codex Welzijn in plaats van het opgeheven artikel 2 van het KB van 2 mei 1995 inzake moederschapsbescherming. De artikelen komen inhoudelijk op hetzelfde neer.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorstel leunt aan bij de parlementaire vraag uit het verslag van de vergadering van Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering nr. 3259 (2022-2023). In het kader van deze parlementaire vraag kreeg mijn administratie de opdracht om te onderzoeken of rouwverlof ook kan worden toegekend aan personeelsleden die zwanger waren en

geconfronteerd worden met zwangerschapsverlies. Dit onderzoek werd gesteund door de parlementaire vertegenwoordiging in de commissie.

Met de wijziging van de regelgeving wordt de uitbreiding van het bestaand omstandigheidsverlof nagestreefd. Pas van zodra de drempel van 180 kalenderdagen zwangerschap wordt overschreden, kan het personeelslid recht op een akte van een levenloos kind mét toekenning van enige rechten bekomen en alsdus moederschapsrust, geboorteverlof en/of omstandigheidsverlof aanvragen.

Met het voorliggend ontwerp van besluit wil ik het omstandigheidsverlof uitbreiden en aan de personeelsleden van de DVO en de lokale en provinciale besturen omstandigheidsverlof toekennen in geval van zwangerschapsverlies vóór het bereiken van de drempel van 180 kalenderdagen.

De diensten van de Vlaamse overheid en de lokale en provinciale besturen zetten hierdoor in op het belang van een steunnetwerk om het verlies te verwerken en te erkennen. Die erkenning is ongetwijfeld een belangrijk aspect in het rouwproces van de betrokken personeelsleden.

De diensten van de Vlaamse overheid en de lokale en provinciale besturen spelen hierin een voortrekkersrol met als doel een positieve impact te creëren op de samenleving. De Vlaamse overheid en de lokale en provinciale besturen nemen hun rol op om het thema meer bespreekbaar en zichtbaar te maken en volgt hierbij de initiatieven vanuit het buitenland.

Met dit voorstel bouw ik voort op het wettelijke kader dat thans al in Nieuw-Zeeland bestaat. Dit kader is nog steeds uniek in de wereld. Dat de Vlaamse Overheid en de lokale en provinciale besturen Nieuw-Zeeland hierin volgen, duidt niet alleen op het nastreven van een actueel, modern beleid, maar ook op het optreden als werkgever die haar personeelsleden als haar voornaamste kapitaal ziet en zorg draagt voor hen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Er worden wijzigingen aangebracht aan artikel X 61 van het Vlaams Personeelsstatuut van 13 januari 2006.

Het personeelslid dat zwanger was en te maken krijgt met zwangerschapsverlies krijgt recht op 2 werkdagen omstandigheidsverlof.

Daarnaast worden de wettelijke formaliteiten en procedures beperkt. Zo zal het recht op omstandigheidsverlof worden toegekend van zodra het personeelslid dat zwanger was en zwangerschapsverlies lijdt, hierom verzoekt. Dat betekent concreet dat het verlof wordt toegestaan op basis van vertrouwen, waarbij een melding aan de lijnmanager of leidinggevende volstaat en hiervoor geen register moet worden opgemaakt of bijgehouden. Op die manier wordt een gelijkaardige regeling bewerkstelligd waarbij de zwangere personeelsleden onmiddellijk de werkgever verplicht op de hoogte moeten stellen van hun toestand (cfr. artikel X.5-2 van de Codex Welzijn).

Het verlies staat los van de vorm van het zwangerschapsverlies, of dit nu medisch of spontaan werd ingeleid vanaf het ogenblik dat het verlies zich voordoet, vanaf het begin van de zwangerschap tot en met 180 kalenderdagen zwangerschap. Het personeelslid zal dan ook geen attest moeten voorleggen van de situatie. Er zal geen bewijs nodig zijn om het zwangerschapsverlies aan te tonen. De beperking tot en met 180 kalenderdagen zwangerschap wordt ingeschreven omdat er reeds een regeling is bij een zwangerschapsverlies na 180 kalenderdagen.

Dezelfde wijzigingen worden aangebracht in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 met de nieuwe minimale voorwaarden voor de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen (genoemd als rechtspositiebesluit van 20 januari 2023). Hierdoor hebben de personeelsleden van de lokale en provinciale besturen recht op hetzelfde omstandigheidsverlof bij een zwangerschapsverlies.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerp van besluit heeft een beperkte budgettaire impact die wordt gecompenseerd doordat thans andere betaalde verloven worden opgenomen om dit verlies te verwerken.

De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 30 november 2023.

De Inspectie van Financiën oordeelde dat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, niet vereist is.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft de volgende weerslag op lokale en provinciale besturen:

- personeel: er is geen bijkomende inzet van het personeel in dienst nodig, noch is een eventuele werving van extra personeel vereist;
- werkingsuitgaven: er zal mogelijk een impact zijn voor de lokale en provinciale besturen wat de werkingsuitgaven betreft door de uitvoering van dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering. De impact zal echter beperkt zijn en wordt ook gecompenseerd doordat er momenteel al andere verloven worden opgenomen door lokale en provinciale personeelsleden om het zwangerschapsverlies te verwerken;
- investeringen en schulden: er zijn geen investeringen verbonden aan de uitvoering van het voorstel van beslissing;
- ontvangsten: geen impact.

Conclusie: De voorgestelde wijziging zal een beperkte impact hebben op de uitgaven van de lokale en provinciale besturen. Deze beperkte impact wordt gecompenseerd doordat personeelsleden op heden andere betaalde verloven opnemen om dit verlies te verwerken.

4. VERDER TRAJECT

Volgend op de goedkeuring door de Vlaamse Regering win ik het advies van de Raad van State over dit voorontwerp van besluit in.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten om over het onder punt 1° vermelde ontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van State, binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken,
Inburgering en Gelijke Kansen

Gwendolyn RUTTEN

Bijlage:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006 en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 januari 2023 tot vaststelling van de minimale voorwaarden van de rechtspositieregeling van het personeel van lokale en provinciale besturen wat betreft het toekennen van omstandigheidsverlof in geval van zwangerschapsverlies;
- protocol Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest
- protocol 2024/01 van de eerste afdeling van het comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, onderafdeling Vlaams Gewest en Vlaamse Gemeenschap.